

Celem tego projektu jest zbadanie, jak myślenie spiskowe, dyplomacja i szpiegostwo kształtowały politykę i religię w Europie wczesnonowożytnej. Główna uwaga skupia się na dwóch kluczowych postaciach historycznych: weneckim polityku i uczonym Fra Paolu Sarpim (1552–1623) oraz angielskim ambasadorze w Wenecji, Henrym Wottonie (1568–1639). W czasach głębokich podziałów religijnych i politycznych Sarpi i Wotton dostrzegli zagrożenie w sojuszu pomiędzy Kościołem katolickim, dynastią Habsburgów i zakonem jezuitów. W odpowiedzi prowadzili działania wywiadowcze, inicjatywy dyplomatyczne i intensywną korespondencję, starając się przeciwdziałać tej potędze.

Aby zrekonstruować te działania, projekt przeanalizuje tysiące dokumentów historycznych—listów, raportów dyplomatycznych i tekstów polemicznych w językach angielskim, włoskim i łacińskim. Badania będą oparte na tradycyjnych metodach historycznych, ale wspierane nowoczesnymi narzędziami cyfrowymi, które pomogą dostrzec ukryte wzorce językowe i sieci komunikacyjne. Projekt będzie się przyglądać między innymi takim formom wypowiedzi, które sugerują ukryte intencje lub domniemane zagrożenia, oraz śledzić, jak pogłoski i zaszyfrowane informacje rozchodziły się po Europie.

Jednym z głównych rezultatów projektu będą interaktywne wizualizacje—tak zwane grafy wiedzy (Knowledge Graphs)—przedstawiające, jak informacje i dezinformacje rozprzestrzeniały się w sieciach Sarpiego i Wottona. Mapy te ukażą ukryte powiązania, sojusze i strategie retoryczne, które miały wpływ na decyzje polityczne epoki.

To badanie jest istotne, ponieważ pokazuje, że teorie spiskowe i dezinformacja od dawna miały realny wpływ na bieg historii—nie tylko poprzez działania militarne, ale także przez strach, perswazję i słowa. Analizując te mniej widoczne mechanizmy, projekt rzuca nowe światło na kształtowanie się europejskiego krajobrazu politycznego i przypomina, że wojny idei potrafią być równie decydujące jak konflikty zbrojne.